

ROMA

UCLG
United Cities
and Local Governments

culture 21
UCLG Committee

2020 ROMA ŞARTI

KÜLTÜREL HAYATA TAM VE
ÖZGÜRCE KATILIM HAKKI
ŞEHİRLERİMİZ VE TOPLULUKLARIMIZ
AÇISINDAN YAŞAMSALDIR

Herkes, topluluğun kültürel yaşamına özgürce katılma, sanattan yararlanma ve bilimsel gelişmeye katılarak onun yararlarını paylaşma hakkına sahiptir.

Madde 27, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi

Önsöz

Biz, halklar, şehrin kendisiyiz. İnançlarımız, değerlerimiz ve yaratıcı faaliyetlerimiz -kültürümüz- vasıtasıyla taşlar ve hayaller şehri biçimlendiririz. Şehir, iyisiyle kötüsüyle, bireysel ve ortak tahayyüllüğümüzün cisimlenmiş halidir. Şehrimiz, insani potansiyellerini geliştirebilecekleri ve hepimizin bileşeni olduğumuz topluluklarına katkıda bulunabilecekleri doğrultuda, bütün sakinlerini desteklemelidir.

Kültür değerlerin bir ifadesidir, bünyesinde birbirimizle karşılaştığımız, bizi neyin birleştirebileceğini ve paylaşılan bir uzamda farklılıkları nasıl ele alabileceğimizi öğrendiğimiz ortak, yenilenebilir bir kaynaktır. Söz konusu farklılıklar, kültürler içinde ve kültürler arasında mevcuttur. Bu farklılıklar tanınmalı ve onlarla yakından ilgilenilmelidir. Kucaklayıcı, demokratik ve sürdürülebilir bir şehir, bu süreci kolaylaştırır ve aynı zamanda bu süreç tarafından güçlendirilir. Kültür, yurttaşların ortak güçlüklerine yanıtlar tahayyül edebileceği yaratıcı işliktir. Bu, bazen bir çözüm, bazen de başka çözümleri nasıl keşfettiğimizdir.

2020 Roma Şartı karanlık ve belirsiz bir zamanda yayımlanıyor. COVID-19 krizi, mevcut gelişme modellerini ve bu modellerin temel varsayımlarını gözden geçirmeye ihtiyaç olduğunu göstermekte. Söz konusu kriz, aynı zamanda, yeni modellerin kucaklayıcı ve sürdürülebilir olması isteniyorsa, bu modelleri esaslı bir kültürel demokrasi ruhunun biçimlendirmesi gerektiğini göstermekte. Şart hem Roma halkına hem de dünyanın bütün şehirlerine verilen bir söz. Ortak ve yaşayan kültürlerimizi yeni modellerin tanımının merkezine yerleştirmek kolay olmayacak olsa da hayatlarımızı beraberce iyileştirme ve yeniden inşa etmenin yolu bu.

KÜLTÜREL KABİLİYETLER

Kamu kesimindeki yetkili makamlar, ulusal ve yerel yönetimler, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'yle başka uluslararası anlaşma ve sözleşmelerde güvence altına alınan kültüre katılım bahsinde yasal sorumluluklara sahiptir. Bu ödevleri yerine getirmelerini sağlayacak etkili politikaları ve yeterli kaynakları, ilgili bütün kesimlerle işbirliği içinde, devreye sokmalıdırlar, aksi takdirde vaatleri birer sözden ibaret kalacaktır.

Kültürel demokrasi doğrultusunda gayret gösteren bir şehir, sakinlerinin şunları yapabilmesini destekleme görevini layıkıyla yerine getirir:

KÜLTÜREL KÖKENLERİNİ KEŞFETMEK

böylelikle şehirdeki miraslarını, kimliklerini ve yerlerini ayırt edebilir, aynı zamanda başkalarının şartlarını da anlayabilirler;

KÜLTÜREL İFADE YOLLARI YARATMAK

böylelikle şehir hayatının bir parçası olabilir ve o hayatı zenginleştirebilirler;

KÜLTÜRLERİ VE YARATICILIĞI PAYLAŞMAK

böylelikle değiş-tokuş vasıtasıyla toplumsal ve demokratik hayat derinleşir;

ŞEHİRİN KÜLTÜREL KAYNAKLARI İLE MEKÂNLARININ KEYFİNİ ÇIKARMAK

böylelikle herkes bir esin kaynağı bulabilir, eğitim görüp tazelenabilir;

ŞEHİRİN ORTAK KÜLTÜREL KAYNAKLARINI KORUMAK

böylelikle bugün ve gelecek yıllarda herkes bu kaynaklardan yararlanabilir.

2020 Roma Şartı daha kucaklayıcı, demokratik ve sürdürülebilir bir şehir tahayyül eder. Bu hayalin gerçekleşmesi, şehirde yaşayan herkesin ellerindedir.

Bu ifadeler bizim hedefimizi belirlemektedir: Yolculuğu tasarlamak bir sonraki görevimiz. Şimdi, farklı yerel çerçevelere özgü ayrıntılı kültürel politika, plan ve eylemleri geliştirmek üzere işbirliği ve istişareyi esas alan bir aşamayı başlatıyoruz.

NEDEN ŞİMDİ, NEDEN BU?

Neden şimdi?

COVID-19, bildiğimiz dünyayı birkaç hafta gibi kısa bir süre içinde ortadan kaldırdı. Sağlığımızı korumak adına almak zorunda olduğumuz önlemler yaşam tarzımızı değiştirip refahımıza hasar verdi. Yas tutuyoruz. Kültür de dahil olmak üzere kıymetini bilmediğimiz şeyleri hatırlıyoruz. Öte yandan, toplumlarımızdaki nezaket, cesaret ve dayanışma gibi öngörülmedik kaynakları keşfediyoruz.

İlk aşamada 'krizden sonra' hayat hakkında konuştuk. Şimdiyse hastalığın uzunca bir süre bizimle birlikte olabileceğini ve onun mevcudiyetine uyum sağlamamız gerekeceğini öğreniyoruz. Deneyim, kendimiz, başkaları ve içinde yaşadığımız topluluklar hakkında nasıl düşündüğümüzü değiştiriyor. Deneyim, neyin kayda değer olduğu yönündeki hissiyatımızı, kime hayranlık duyduğumuzu ve nasıl yaşamak istediğimizi değiştiriyor.

Birkaç ay önce, Roma şehri, metalaşma ve ekonomik önceliklerin hakkaniyet, adalet ve insan onurunu tehdit ettiği inancıyla, halkın yerel düzeyde kültürel hayata katılımı üzerine bir tefekkür süreci başlattı. Gelişme, yurttaşlık ve demokrasi üzerine küresel tartışmalara katkıda bulunmak istedik. Kültür, insan hakları ve şehirler bu tartışmaların içinde, utanç verici derecede önemsiz bir yer tutmaktadır. Bu katkıda bulunmayı hâlâ istiyoruz, dahası bunun şimdi daha önemli ve ivedi olduğunu düşünüyoruz. Şayet bu tartışma gerçekten küresel niteliği haiz olur, tarihsel Avrupa-merkezcilikten kaçınır, kıyıya itilmiş sesleri ve kültürleri kucaklarsa, gelişmede kültürün yeriyle ilişkili uluslararası kurumların, program ve politika güçlenmesiyle sonuçlanabilir.

Bir kriz, mevcut sınırların ötesinde düşünmek ve önceden imkânsız görünen şeyleri yapmak için bir sorumluluğu ve fırsatı, sebep olduğu güçlüklerle beraber getirir. Halihazırda, birkaç hafta zarfında, hükümetler, kurumlar ve yurttaşlar, bazen her ikisini de yaptılar. COVID-19'un faydalı sonuçları olabileceksen bu, birlikte yaşamının farklı, daha iyi ve daha sürdürülebilir yollarını tahayyül edecek denli cesur olduğumuz ve ivedi kriz sona erdikten sonra da bunu devam ettirdiğimiz için olacak. 2050 itibarıyla dünya nüfusunun üçte ikisini barındıracak olan şehirler, işte bu zorlu görevin merkezinde yer almaktadır.

Neden kültür?

Kültür, insanların deneyimi anlama dönüştürme yoludur – bu yol sadece iyi ya da doğru anlamlara değil, o, aynı zamanda suistimal edilegelmiş ve şimdi de suiistimal edilebilen bir güçtür. Kültür, insanların – bilinçdışı olanlar ya da doğrudan doğruya dile getirilemeyenler de dahil olmak üzere - değerlerini biçimlendirme, ifade etme, paylaşma ve müzakere etme yoludur. Kültür, hayatta kalabilmek için yaptıklarımızın ötesinde yaptığımız her şeydir. Aynı zamanda eylemlerimizi şekillendiren hikâyedir, o hikâyenin ayırında olmadığımız zamanlarda bile. Kültür dünyayı tarif eder ve dünyayı kültürün merceğinden görürüz.

Kültür, aynı zamanda bu kriz zamanında yüzümüzü çevirdiğimiz yenilenebilir insan kaynağıdır. Bilim; kavrayışa, yanıtlara ve korunmaya ulaşmada bize yardım eder. Sanat; yalıtılmış haldeyken konfor, eğitim ve eğlence sağlar. Her ikisi de araştırma, yetenek, yaratıcılık ve sadece hazdan değil ama aynı zamanda çok çalışmadan doğar. Kültür, boş caddelerin iki yanındaki bizleri müzik ve şarkı vasıtasıyla birbirimize bağlar, duygularımıza bir biçim kazandırmamızı ve onları başkalarıyla paylaşmamızı sağlar. Kim olduğumuzu ve başkalarıyla nasıl karşılaştığımızı bilme yoludur. Kültürün içinde hikâyeler anlatır, anlam yaratır, hayal kurar ve umut ederiz. Şehirlerin, COVID-19 travmasının ardından yenilememiz gereken değerleri ve yönetimini biçimlendirecek olan kültürdür.

Kültürün sosyal değerini, şimdi her zamankinden daha fazla öne sürmek isteriz. Kâr değil, insanlar bu değerlerin merkezindedir ve gayesidir. Şimdi doğmakta olan dünyada bunun ne anlama gelebileceğini henüz söyleyemiyoruz. Bu, koşullar ve katkıda bulunan insanlar tarafından biçimlendirilecek olan bir keşif sürecidir. Yurttaşların mevcut anı anlamlandırmalarına ve geleceği umut içinde hayal etmelerine yardımcı olacak iletişim biçimlerinin şehri yeniden tahayyül etmenin iyi bir yolu olduğuna inanıyoruz. Bu bugün olduğumuz, bugün durduğumuz yerdir.

Kültür, yaratıcı şehirler, kapsayıcı şehircilik, haklar ve ödevlere dair alışlageldik düşünüşün ötesine geçmeliyiz. Nerede son bulacağını bilmiyoruz, ama kültürel demokrasiye her zaman olduğundan daha fazla ihtiyacımız olduğuna kaniyiz. Toplumumuzun tümünün bir iyileşme ve toparlanma dönemine ihtiyacı var, ama daha fazla çatışmanın yaşanacağı, eşitsizliklerin daha da derinleşeceği bir dönemle de karşı karşıya kalınabilir. Herkesi kapsayacak yeni bir doğrultu bulmak zorundayız. Bunu eski yanıtlar sağlamayacak. Şimdi ve gelecek kuşaklar için nasıl bir hayat istediğimizi sormalı, yanıtların demokrasinin kaynaklarına ve bir diğerkâmlık ruhuna bağlı olduğuna inanmalıyız.

Neden Roma?

Şehirler deney yapma ve yaratıcılık uzamlarıdır. Bir araya getirmek, ilişkilendirmek ve araştırmak, dünyalar ve zamanlar arasında bir kesişim noktası olan Roma'nın yeteneklerindedir. Buradan başlıyoruz: Sosyal modellere dair yeni fikirler için ortak bir pota olan Roma'yla. Nice zorluklardan sağ çıkmış güzel şehir, eski ve modern, salgınların, savaşların ve rönesansın tanığı Roma, yeni paradigmaları gerçekliğe dönüştürmek ve bunları paylaşmak için ilham yaratmaya çalışıyor. Bu, bugün hem kapatılmayı hem de bir fırsatı temsil eden o mekânlarda, ŞEHİRLERDE, alternatif bir geleceği birlikte yaratmaya yönelik bir davet.

Neden UCLG?

Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Dünya Örgütü – UCLG, yeryüzündeki yerel ve bölgesel yönetimlerin en geniş örgütü. Siz, biz, bir yüz yıldan fazla zamandır birbirlerini güçlendirmek, topluluklarımızı kalkındırmak ve olumlu yönde değişim sağlamak üzere birbiriyle işbirliği yapmak için yorulmadan çalışan sayısız kadın ve erkeğin omuzları üzerinde duruyoruz.

Kimsenin ve hiçbir yerin geride bırakılmayacağı biçimde yerel ve bölgesel yönetimleri temsil ediyor, savunuyor ve onların seslerini kuvvetlendiriyoruz. Birlikte, yeryüzündeki toplulukların mensubu olan bireylerin beslediği umutların, düşlerin, özlemlerin koruyucularıyız, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nin taşıdığı ideallerin, yaşanan bir hakikat haline geleceği bir hayatın arayışındayız ve bütün dünyada bölgelerden yukarı doğru inşa edilecek çok taraflı, güçlü bir sistemin savunuculuğunu yapıyoruz.

Topluluklarımızın sürdürülebilir gelişmesinde kültürün yeri, UCLG'nin başlıca çalışma alanlarından biridir.

Sonraki ne?

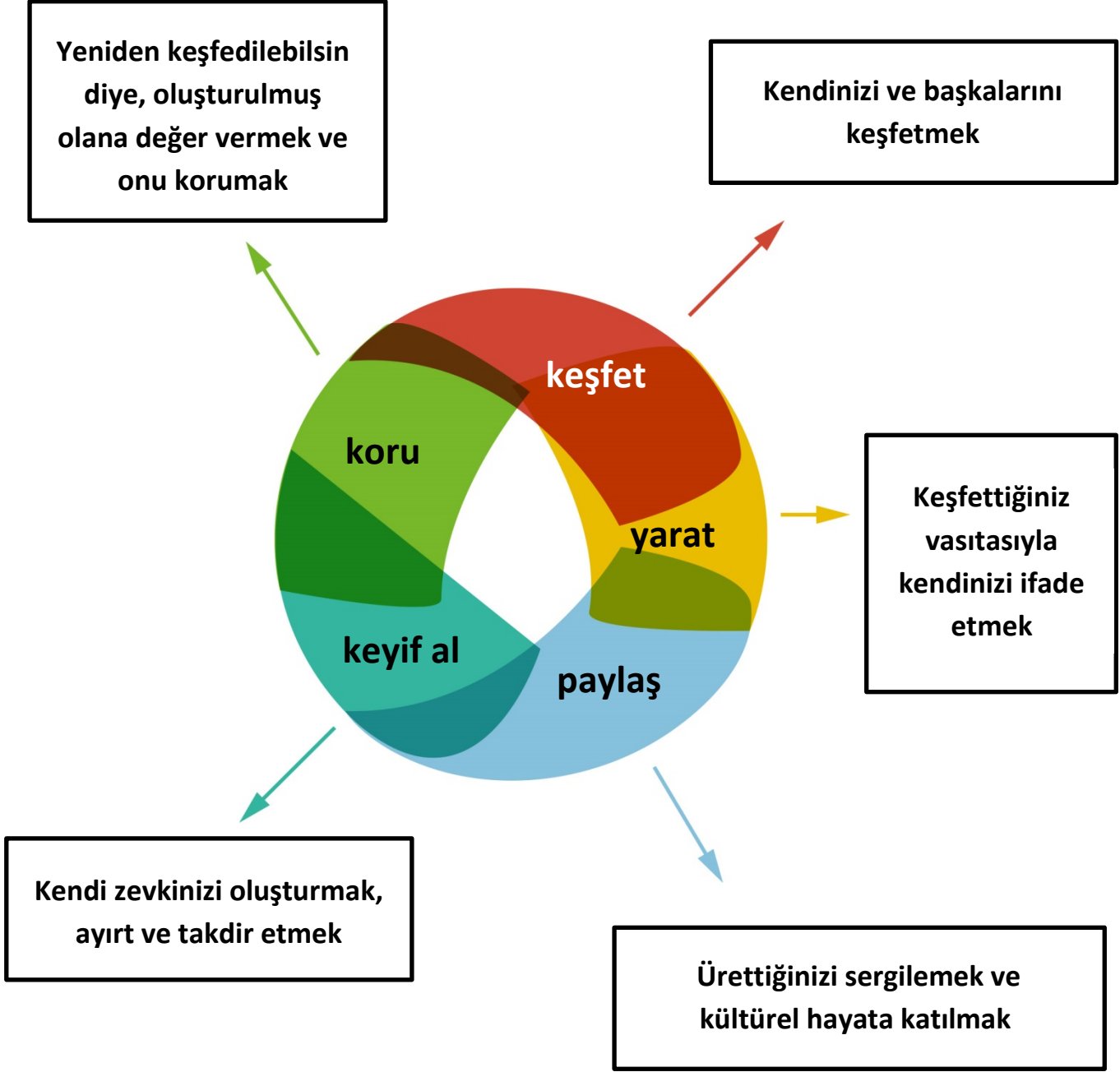
2020 Roma Şartı'nda beyan edilen hususlar, 50'den fazla şehir ve bütün dünyadan iştirakçilerle müzakere içinde geliştirilmiş, inşa safhasındaki işlerdir. Ayrıntılı ve yerel bağlamlara özgü kültürel politikalar, plan ve eylemler geliştirmek için bir sonraki istişare ve işbirliği aşamasında, yani önümüzdeki aylarda araştıracağımız daha fazla husus var. Yanıtlar, fikirler, yeni iletişimler ve tartışmalar için davetkâr olacağız; hizmet etmeye, bir araya getirmeye, yeni bir düzene şekil vermeye istekliyiz.

Bu yenilenme yolculuğunda, bize katılacak mısınız?

ŞART'A DAİR

açıklayıcı not

Kültürel kabiliyetlere dair anahtar kelimeler, bütün fiiller - eylemlerdir: Aşağıdan yukarı doğru, halk-merkezli bir yaklaşım için döngüsel bir ilerleme öneriyoruz:

KEŞFET

Kültürel köklerini keşfet. Böylece şehirdeki kendi mirasımıza, kimliğimize ve yerimize sahip olabiliriz;

Herkesin kendi mirası mevcuttur; bu ailesinden, topluluğundan, bedeninden, zamandan, vb. gelen kişisel ve paylaşılan mirastır. Aynı zamanda, başkalarının koşullarını, köklerini ve anlatılarını anlayabilecek kabiliyete sahip olmamız da önemlidir.

YARAT

Kendi kültürel faaliyetimizi yaratmak. Böylece şehir hayatının bir parçası olur ve o hayatı zenginleştirir;

Kültürel hayata katılım yaratım kapasitesini de içerir: Bu, ister şarkı söylemek, dans etmek, iğne işi yapmak, isterse kendi bilgisayar oyunumuzu yazmak ya da bir başka geleceği tahayyül etmek olsun, kendi sanatsal işimizi üretebilecek araçlara, kaynaklara, eğitime ve zamana sahip olmaktır.

PAYLAŞ

Kültürleri ve yaratıcılığı paylaşmak. Böylece sosyal ve demokratik hayat değiş-tokuş vasıtasıyla zenginleşir;

Bir yaratıcıysam, işime ilgi gösteren, onu dinleyen, gören, ona dair konuşan ve onu eleştiren herkesle yarattıklarımı paylaşma hakkı ve kabiliyetine sahibim demektir. Bu, her şeyin eşit değerinde olduğu anlamına gelmez; her şeyin orada bulunma hakkını kabul ettiğiniz anlamına gelir, onlardan böylece hoşlanılacak ya da hoşlanılmayacaktır.

KEYİF AL

Şehrin bütün kültürel kaynaklarından yararlanmak. Böylece ilham almak, eğitilmek ve yenilenmek mümkün olur;

Kültüre erişim ve istediğimiz arkadaşları seçebilmek, neyi istediğimizi ve neyi istemediğimizi ayırt edebilme yeteneğini geliştirme, değerlerimizi ve gelecekteki kimliğimizi biçimlendirme yolumuzdur. Bir kültürün mirasçısı olabilirim ama bir rapçi ya da bir opera sanatçısı olmayı seçebilirim ve kültürüm bana keyif vermediği - bana ilham olmadığı ve beni yenileyemediği – sürece değeri ne olabilir ki?

KORU

Şehrin ortak kültürel kaynaklarını korumak. Böylece şimdi ve gelecekte herkes onlardan faydalanabilir.

Bütün kültürleri muhafaza etme, onları öğretme, gelecek kuşaklara aktarma ve onların kasten ya da ihmal sonucu yok olmalarını önleme kabiliyetine sahip olmak durumundayız. Bu, biyo-çeşitlilik gibidir: Bütün bir ekolojinin korunması gerekir, zira karşılıklı bağımlılık söz konusudur ve kimin neyi ne zaman isteyeceğini asla bilemezsiniz.

2020 ROMA ŞARTI

Roma Başkenti ve UCLG Kültür Komitesi tarafından geliştirildi.

Taslak Komitesi: Luca Bergamo, Eleonora Guadagno, Marta Llobet, François Matarasso, Jordi Pascual, Carla Schiavone, Vincenzo Vastola, Sarah Vieux.

İlk diyaloglar şu kişilerle gerçekleştirildi: Korkor Amarteifio, Tere Badia, Jordi Baltà Portolés, Ivana Baukart, Eric Corijn, Catherine Cullen, Francisco d'Almeida, Cristina da Milano, Yvonne M. Donders, Fernando Ferroni, Enrico Giovannini, Beatriz García, Mercedes Giovinazzo, Enrique Glockner, Daniel Granados, Antoine Guibert, Nora Halpern, Lucina Jiménez, Sakina Khan, Tita Larasati, Andrea Malquin, Robert Manchin, Valeria Marcolin, Magnus Metz, Zayd Minty, Inti Muñoz, Jaume Muñoz, Patricia Navarra, Josh Nyapimbi, Edgar Pieterse, Navin Piplani, Shi Qi, Mieke Renders, Clarisa Ruiz Correal, David Sagita, Thierry Sanzhie Bokally, Salvatore Settis, Anupama Sekhar, Gyonggu Shin, Lisa Sidambe, José Alfonso Suárez del Real y Aguilera, Khalid Tamer, Monserrath Tello and Fiona Winders.

Şehirler, yerel yönetimler ve birlikleri: Meksiko City, Buenos Aires, Lizbon, Barselona, Bilbao, Bogotá, İzmir, Malmö, Washington D.C., Xi'an, Baie-Mahault, Barselona Yönetimi, Córdoba, Dublin, Gwangju, Leeds, Makati, Maputo, Montréal, São Paulo, Swansea, the Cabildo of Tenerife ve Vancouver.

Katılımcılar: Afrika Kültür Başkenti inisiyatifi, Sanat için Amerika, Asya-Avrupa Vakfı, ASVIS, Kültür Eylem Avrupa, INTACH – Hindistan Sanat ve Kültürel Miras için Ulusal Ortaklık, Accra Ulusal Tiyatrosu, Nhimbe Küresel İşler Gözlem Evi, SDG Küresel Eylem Festivali, UCLG Afrika, UCLG-MEWA, UNESCO...

UCLG Dünya Sekreteryası ile UCLG şubelerinin katılımı ve sundukları çerçeveler, Kültürel Etkinlikler Bölümü – Roma başkentinin operasyonel desteğiyle.

İletişim ve Grafik Tasarım: Zètema Progetto Cultura

Hepsine ve bundan sonra katkıda bulunacak pek çok kişi ve kesime, ayırdıkları zaman, fikirleri, denemeleri ve özenleri için en derin şükranla.

Bu metnin Türkçe versiyonu için teşekkürlerimizi ifade etmek istediğimiz İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Akdeniz Akademisi sayesinde mümkün olmuştur.

ROMA

daha fazlası için
www.2020romecharter.org

